

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. K-to Organas
Nr. 148 (757) | 1949 m. gruodžio 22 d. | Kalna 20 kp.

Draugui Stalinui - didžiajam vadui ir mokytojui, Lenino nemirtingojo reikalo tęsėjui

Brangusis bičiuli, kovos drauge, mokytojau ir vade!

Visasąjunginės Komunistų partijos (bolševikų) Centro Komitetas ir TSR Sąjungos Ministrų Taryba tavo septyniolikosmetį metų dieną karštai sveikina tave, didįjį Lenino bendražygį ir bičiulį, genialų nemirtingojo jo reikalo tęsėją, nenuilstamą komunizmo statytoją, išmintingąjį mūsų mokytoją ir vadą!

Drauge su Leninu tu, draugas Stalinai, kūrėi bolševikų partiją, glaudžioje draugystėje su Leninu rengėi ideologinius, organizacinius, taktinius ir teorinius bolševizmo pagrindus, grūdinau partiją rūdžiose kovose dėl darbo žmonių išvadavimo, pavertęs ją visų galingiausia revoliucine partija pasaulyje. Bebalais revoliucionierius, genialus teoretikas, didysis organizatorius, tu drauge su Leninu užtikrinau ir drašiai, tvirtai ir apdairiai vedėi partiją ir darbininkų klasę į ginkluotąjį sukilimą, į socialistinę revoliuciją.

Drauge su Leninu tu, draugas Stalinai, buvai Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos įkvėpėjas ir vadas, pirmosios pasaulyje darbininkų ir valstiečių Tarybų socialistinės valstybės įkūrėjas. Pilietinio karo ir užsienio intervencijos metais tavo organizacinis ir karvediškas genijus atvedė tarybinę liaudį ir jos didvyrišką Raudonąją Armiją į pergalę prieš Tėvynės priešus. Tau, draugas Stalinai, betarpiškai vadovaujant, buvo nuveiktas milžiniškas darbas nacionalizms tarybinėms respublikoms sukurti, joms suvienijanti į vieną sąjunginę valstybę — TSRS.

Kai mirtis nutraukė didžiojo Lenino gyvybę, tu, draugas Stalinai, aukštai iškilę šlovingąją Lenino vėliavą, drašiai ir ryžtingai vedėi mūsų partiją Lenino keliu. Bolševikų partija, stipri savo ištikimumu leninizmui, skynė dar neištirtą istorijoje socializmo statybos kelią šalyje, kurią supo kapitalistinių valstybių žiedas.

Didžiausią reikšmę socializmo pergalei turėjo tu, draugas Stalinai, išvystyta ir praturtinta Lenino vėliava, drašiai ir ryžtingai vedėi mūsų partiją Lenino keliu. Bolševikų partija, stipri savo ištikimumu leninizmui, skynė dar neištirtą istorijoje socializmo statybos kelią šalyje, kurią supo kapitalistinių valstybių žiedas. Didžiausią reikšmę socializmo pergalei turėjo tu, draugas Stalinai, išvystyta ir praturtinta Lenino vėliava, drašiai ir ryžtingai vedėi mūsų partiją Lenino keliu. Bolševikų partija, stipri savo ištikimumu leninizmui, skynė dar neištirtą istorijoje socializmo statybos kelią šalyje, kurią supo kapitalistinių valstybių žiedas.

Didindama tavo parengtą didingą mūsų šalies industrializavimo programą, tarybinė

Su didžiuliu pakilimu š. m. gruodžio 21 dienos vakare Rokiškio miesto gamybinį įmonių darbininkai, įstaigų tarnautojai ir inteligentija susirinko į iškilmingą posėdį, skirtą didžiojo tarybinės liaudies vado ir mokytojo J. V. Stalino 70-sioms gimimo dienos metinėms atžymėti.

Iškilmingą posėdį atidaro Lietuvos KP(b) Rokiškio apskritys komiteto sekretorius drg. Mitrochinas. Išrenkamas iškilmingo posėdžio darbo prezidiumas. Prezidiumo sudėtyje — atsakingieji apskritys partiniai ir tarybiniai darbuotojai, gamybinių įmonių bei kolūkių atstovai.

Su dideliu entuziazmu posėdžio dalyviai sutinka LKP(b) apskr. k-to sekretoriaus drg. Prakupavičiaus pasiūlymą į Garbės prezidiumą išrinkti VKP(b) CK Politinį Biurą su viso pasaulio darbo žmonių vadu draugu Stalinu prie-

šakyje. Ilgal nenutrūkstamą ovaciją posėdžio dalyviai sukėlė didžiojo vado J. V. Stalino garbei.

Pranešimą apie genialaus vado ir išmintingo mokytojo draugo Stalino revoliucinę veiklą, jo didžiulius nuopelnus tarybinei liaudžiai padarė LKP(b) apskr. k-to sekretorius drg. Varžgalys.

Karštai sutinka posėdžio dalyviai pasiūlymą pasiųsti sveikinimo laišką didžiajam Stalinui.

Su dideliu pakilimu praėjo minėjimai, skirti didžiojo tarybinės liaudies vado J. V. Stalino 70-sioms metinėms atžymėti, apskritys mokyklose, kolūkiuose bei gamybinėse įmonėse.

liaudis istoriškai trumpiausiais terminais pavertė techniniu — ekonominiu atžvilgiu atsilikusia Rusija priešakinę industrinę valstybę. Su tavo vardu susijusios penkmečių galingos socialistinės statybos, industrijos milžinai, naujos pramonės šakos, suvaldinusios lemiamą vaidmenį stiprinant mūsų valstybės gynybinę galią.

Tau išmintingai vadovaujant, draugas Stalinai, 1929 metais kaime įvyko istorinis perversmas, tolygus savo padariniams revoliuciniam perversmui 1917 m. spalio mėn. Komunistų partija įvykdė ištisinį žemės ūkio kolektyvizavimą ir šiuo pagrindu buožijos, kaip klasės, likvidavimą. Kolūkių santvarkos pergalės ir žemės ūkio mechanizacijos rezultate tarybiniaime kaime įsigalėjo naujas, socialistinis gyvenimas, išgelbėjęs darbo valstietiją iš vergovės, sunykimo ir skurdo.

Mūsų partijos vadovaujama, su mylimuoju Stalinu priešakyje, Tarybų Sąjunga pasidarė galinga industrinė — kultūrinė valstybė, nugalėjusio socializmo šalimi. Pastačiusi socializmą, tarybinė liaudis visiems laikams panaikino žmogaus išnaudojimą kito žmogaus, sukūrė naują visuomeninę ir valstybinę santvarką, laisvą nuo krizių bei nedarbo ir užtikrinančią nenukrypstantą darbo žmonių materialinio bei kultūrinio lygio pakilimą. TSR Sąjungos Konstitucija, kurią liaudis teisingai pavadino Stalino Konstitucija, įtvirtino didingą socializmo pergalę, pasidarė pritraukiančia jėga, švyturiumi visai darbo žmonijai.

Remdamasis turtingiausiu Tarybų šalies egzistavimo patyrimu, tu, draugas Stalinai, sukūrei vienitininį ir užbaigtą mokslą apie socialistinę valstybę. Vystydamas leninizmą, tu priėjai genialią išvadą apie galimumą sukurti komunizmą mūsų šalyje ir apie būtinumą palikti valstybę esant komunizmui tuo atveju, jeigu pasilikis kapitalistinis apsupimas. Ši išvada suteikė partijai ir liaudžiai aišką kovos dėl komunizmo pergalės perspektyvą.

Su tavo vardu, draugas Stalinai, susijęs vieno iš svarbiausių revoliucijos klausimų — nacionalinio klausimo išsprendimas. Broliškoje tarybinų tautų šeimoje anksčiau engiamos nacijos pasiekė nematytą politinį, ūkinį ir kultūrinį suklestėjimą. Tavo įkvėpta TSRS tautų draugystė buvo didis revoliucijos laimėjimas, vienas iš mūsų socialistinės Tėvynės galybės šaltinių. Socializmui nugalėjus, pasidarė nesugriauinama moralinė — politinė vienybė tarybinės liaudies, glaudžiai susitelkusios apie Lenino—Stalino partiją. Mūsų liaudis kupina karšto ir gaivinančio tarybinio patriotizmo. Tavo vadovaujama, bolševikų partija įvykdė tikrą kultūrinę revoliuciją TSR Sąjungoje.

Į kiekvieną pertvarkymą, didįjį ar mažąjį, keliantį mūsų Tėvynę vis aukščiau ir aukščiau, tu įdėjai savo išmintį, nesutramdomą energiją, geležinę valią. Mūsų laimė, mūsų liaudies laimė, kad Didysis Stalinas, būdamas partijos ir valstybės vadovas, vairuoja ir įkvepia tarybinės liaudies kūrybinį darbą

mūsų šlovingosios Tėvynės klestėjimui. Tavo, draugas Stalinai, vedama, Tarybų Sąjunga tapo didžiaja ir nenugalimąja jėga.

Kai hitlerinė Vokietija primetė Tarybų Sąjungai karą ir ties mūsų Tėvynę pakibo mirtinas pavojus, tu, draugas Stalinai, pradėjai vadovauti ginkluotai tarybinės liaudies kovai prieš fašizmą — pikčiausią žmonijos priešą, pakėlėi visus tarybinius žmones į Didįjį Tėvynės karą, įkvėpei tarybinę liaudį ir jos Ginkluotąsias Pajėgas legendariams darbams ir žygtams. Lenino — Stalino partija suvienijo fronto ir užaugario pastangas. Tavo karinis ir organizacinis genijus atnešė mums pergalę prieš fašistinę Vokietiją ir imperialistinę Japoniją.

Didysis karvedys ir pergalės organizatorius, tu, draugas Stalinai, sukūrei priešakinį tarybinį karo mokslą. Tavo vadovautose kautynėse įkūnyti įžymieji karinio operatyvumo ir strateginio meno pavyzdžiai. Tavo išauginti ir išauklėti pirmardžiai kariniai kadrai garbingai vykdė stalininius planus priešui sutriuškinti. Visi dori žmonės žemėje, visos būsimos kartos šlovins Tarybų Sąjungą, tavo vardą, draugas Stalinai, kaip pasaulio civilizacijos išgelbėtoją iš fašistinių pogromininkų.

Pokarinėmis sąlygomis, vadovaudamasi tavo nurodymais, visa tarybinė liaudis paskyrė kūrybinę savo iniciatyvą tam, kad ku greičiau likviduotų karo padarinius, įvykdytų milžiniškus planus socializmo šalies liaudies ūkui ir kultūrai toliau išvystyti, kad pakeltų darbo žmonių gerovę. Lenino — Stalino idėjos apie socialistinį lenktynavimą įkvepia tarybinius patriotus naujiems darbo žygtams, jie pažadino didžią energiją milijonų tarybinų žmonių širdyse vardan didžiojo tikslo įvykdymo — komunizmo pergalės.

Su didžiausiu tvirtumu ir įžvalgumu tu, draugas Stalinai, vairuoji Tarybų Sąjungos užsienio politiką, kovodamas dėl didžiųjų ir mažųjų tautų taikos ir saugumo. Neišmatuojamai išaugo TSRS, kaip taikos ir demokratijos tvirtovės, tarptautinis autoritetas. Kapitalistinių ir kolonijinių šalių darbo žmonės mačo tavyje ištikimą ir išvermingą taikos ir visų šalių tautų gyvybinių interesų gynėją. Tu uždegei visų žemės rutulio paprastų žmonių širdyse nepajudinamą tikėjimą į teisingą reikalą kovos dėl taikos visame pasaulyje, dėl tautų nacionalinės nepriklausomybės, dėl draugystės tautų tarpe.

Tavo, draugas Stalinai, vadovaujama, Tarybų Sąjunga suvaldino lemiamą vaidmenį išvaduojant liaudies demokratijos šalių darbo žmones iš fašistinių pavergėjų, iš kapitalistų ir dvarininkų jungo. Šių šalių tautos kupinos dėkingumo jausmo tau už tą nesavanaudišką brolišką pagalbą, kurią teikia joms Tarybų Sąjunga ekonominiame ir kultūriname išsivystyme.

(Nukelta į 2 psl.)

Draugai Stalinui — didžiajam vadui ir mokytojui, Lenino nemirtingojo reikalo tęsėjui

(Atkelta iš 1 psl.)

Didysis mokslo korifėjau! Klasikiniai tavo veikalai, vystantieji marksistinę — lenininę teoriją sutinkamai su naująja epocha, imperikalizmo ir proletariato revoliucijų epocha, socializmo pergalės mūsų šalyje epocha, yra didžiausias žmonių turtas, revoliucinio marksizmo enciklopedija. Šiuose kuriniuose tarybiniai žmonės ir visų šalių darbo žmonių pažangieji atstovai semiasi žinių, tikrumo, naujų jėgų kovoje dėl darbininkų klasės reikalo pergalės, randa atsakymus į pačius opiausias dabartinės kovos dėl komunizmo klausimus. Tavo veikalai nacionalinio — kolonijinio klausimu kaip ryškus švyturys nušviečia kolonijinių ir priklausomųjų šalių tautų nacionalinio išvaduojamojo judėjimo kelią. Milžiniški tikros, demokratijos ir socializmo jėgų laimėjimai nušviečia lenininės — stalininės revoliucinės minties.

Didysis komunizmo statytojau! Tu mokai visus bolševikus didžio reiklumo sau ir kitiems, griežtos trūkumų kritikos ir įspėjimų, kad negalima nusiraminti tuo, kas pasiekta, apgaudinėti save laimėjimais. Tu mokai, kad kritika ir savikritika yra veiksmingas ginklas kovoje dėl komunizmo, kad neatiskiriamai partinių ir tarybinių kadrai savinai turi būti bolševikiniai kuklumas, jautrumas ir atidumas Tegyvuoja mūsų brangius liaudies poreikiams, aukštas Stalinai!

VISASĄJUNGINĖS KOMUNISTŲ PARTIJOS
(bolševikų) CENTRO KOMITETAS

TSR SĄJUNGOS MINISTRŲ TARYBA

idėjiškumas ir principiškas kovojė prieš visokius buržuazinės ideologijos pasireiškimus.

Brangus draugas Stalinai! Tu visuomet mokai ir mokai mus, bolševikus, būti tokiais, koks buvo didysis Leninas, nesigailinti jėgų tarnauti savo liaudžiai, visokeriopai padėti tolesniam mūsų mylimosios Tėvynės suklestėjimui, daryti viską komunizmo pergalei. Bolševikų partija, tarybinė liaudis, visa pažangioji žmonija mato tavyje mokytoją ir vadą, genialų nemirtingo Lenino reikalo tęsėją. Stalino vardas — visų brangiausias mūsų liaudžiai, paprasčiausi žmonėms visame pasaulyje. Stalino vardas — besierinančios komunizmo pergalės simbolis. Tarybinių žmonių ir milijonų žemės rutulio darbo žmonių širdys kupinos karštos meilės tau — Didysis Stalinai!

Didelė laimė yra gyventi ir kurti mūsų tarybinėje šalyje, priklausyti Lenino — Stalino partijai, didvyriškai kartai tarybinių žmonių, kovojančių stalininėje epochoje dėl komunizmo triumfo, Stalinui vadovaujanti!

Priimki, mūsų mokytojau ir vade, geriausias mūsų bičiuli ir kovos drauge, širdingus linkėjimus tau daug sveikatos ir vaisingo darbo metų bolševikų partijos, tarybinės liaudies gerovei, viso pasaulio darbo žmonių laimei.

Tegyvuoja mūsų brangius liaudies poreikiams, aukštas Stalinai!

Pašalinsime visus darbo trūkumus

LKP(b) apskrities k-to V-tojo plenumo nutarimai nubrėžė ryškias gaires švietimo darbu pagerinti apskrityje. Šių nutarimų įgyvendinimas yra kiekvieno tarybinio mokytojo uždavinys.

Tarybų valdžios rūpesčiu atidarytoje Kamajų vidurinėje mokykloje yra susibūrus gausus mokinių skaičius, dirba nemaža mokytojų. Plačios apylinkės kolkolėčiai, darbininkai ir kiti gyventojai leidžia į šį šviesos židinį savo vaikus, norėdami, kad iš jų išaugtų susipratę, sąmoningi ir naudingi mūsų krašto tarybiniai piliečiai.

Šių mokslo metų I-jo trimestro duomenimis, mokinių pažangumas yra žymiai geresnis, negu praeitais mokslo metais. Nepažangumo reiškinį galutinai likvidavimui dalykų dėstytojai yra įsipareigoję ateiti į pagalbą atsilikusiems moksleiviams konsultacijų bei pasitarimų būdu.

Turint galvoje, jog pagrindinis pažangumo laidas yra dėstymo kokybė, tenka konstatuoti, kad eilės mokytojų dėstyme pasitaiko apolitiškumo, beidėjiškumo bei formalizmo reiškiniai. Pavyzdžiui, lietuvių kalbos pamokose mokytoja S. Paršonytė pasitenkina literatūrinio straipsnelio perskaitymu; jo pilnai su mokiniams neišanalizuoja, neišryškina pagrindinės minties, nepanaudoja šios medžiagos tarybinio patriotizmo skiepijimui mokinuose. Panašių faktų galima rasti ir kitų, daugiausia pradedančių dirbti, mokytojų tarpe.

Savo kvalifikacijai pakelti keturi mokytojai studijuoja Vilniaus Pedagoginio instituto neakivaizdiniame skyriuje. Visi kiti mokytojai kruopščiai gilina savo politines žinias politavinimosi ratelyje prie partijos valseiaus k-to.

* * *

STENEVIČIUS,
Kamajų vid. mokyklos
direktorius

* * *

Mokykloje veikia kalbų, matematikos ir bendro lavinimo dalykinės komisijos. Kiekviena komisija mėnesio bėgyje praveda 2 parodomąsias ir 4 atviras pamokas. Parodomosios pamokoms, kurios stebi visi mokytojai, dėstytojas paruošia išsamų konspektą. Jį, radęs tinkamą, tvirtina mokyklos direktorius. Po pamokos atliekamas aptarimas su plačia kritika ir savikritika.

Didelę reikšmę mokymui bei auklėjimui turi užklasnis ir užmokyklinis darbas. Mokykloje veikia literatū, istorikų, geografų, mičiurininkų, sporto ir meno saviveiklos būreliai ir komjaunimo, pionierių, Raudonojo Kryžiaus organizacijos. Eilė būrelių savo veiklą yra pastatę į tinkamas vėžes ir vaidina svarbų vaidmenį mokyklos darbe. Iš aktyvesnių pamirėtinai literatū būrelis, kurio nariai eilėje pasirodymų užsirekomendavo kaip sąmoningi tarybinės literatūros mylėtojai. Jų kuryboje visada pastebima aktuali šių dienų tematika, jaučiamas tarybinis patriotizmas. Vienas iš pasyvesnių yra mičiurininkų būrelis, kuris savo veiklą apribojo tik mokslo priemonių gaminimu bei įvairių kolekcijų sudarymu. Dabar jiems išskirtas žemes sklypas, kuriame bus paruoštas aptvėrimas. Pavasarį jame būrelio nariai galės atlikti bandomuosius darbus su įvairiomis augalų kultūromis.

Mokinių žinių akiračiui praplėsti mokytojai skaito mokiniams politinio ir antireliginio turinio paskaitas, tačiau reikia pripažinti, kad šis darbas dar neigavo reikiamo užmojo.

Didelį vaidmenį mokomajame — auklėjamajame mokyklos darbe tenka atlikti komjaunimo ir pionierių organizacijoms. Tenka konstatuoti, kad šių organizacijų gretos Kamajų vidurinėje mokykloje yra gana mažos. Aišku, kad nemaža kaltė tenka dėl to ir mokyklos vadovybei bei paskiriamiems klasių auklėtojams. Ateityje mokytojai dėms pastangas, kad šios organizacijos mokykloje žymiai išaugtų ir sustiprėtų, kad jos taplų pačiu aktyviausiu ir pažangiausiu būriu, rodančiu pavyzdį moksle ir savo veiklą skiriančiu mokinių auklėjimui komunistine dvasia.

Jaunosios kartos auklėjime ypatingai svarbų vaidmenį užima glaudus mokytojų bendradarbiavimas su šeima. Šis dalykas Kamajų vidurinėje mokykloje nebuvo iki šiol pastatytas į tinkamą lygį. Mokykla ir šeima mažai konsultavosi, kas didelė dalimi atsiliepė į silpną pionierių ir komjaunimo organizacijų augimą mokykloje. Padėties pagerinimui numatoma viena kartą mėnesio bėgyje šaukti tėvų susirinkimus, juose smulkiai aptarti įvairius mokinių auklėjimo bei pažangumo klausimus. Be to, numatyta ruošti dažniau visuotinius tėvų susirinkimus.

Kamajų vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas, giliai įsisąmoninęs LKP(b) apskr. k-to V-jo plenumo nutarimus, stengsis pašalinti visus trūkumus savo darbe ir dėms visas pastangas ty nutarimų įgyvendinimui, kad jaunosios kartos švietimas, jos komunistinis auklėjimas būtų pakeltas į aukšią lygį, kad mokykla atliktų savo uždavinį: suformuoti žmones, aktyvus komunistinės visuomenės statytojus.

TAUTOS IŠDAVIKŲ GALERIJA

BURŽUAZINĖS LIETUVOS KLERIKALŲ REAKCIJOS ŠULAS

Kunigo Mykolo Krupavičiaus vardas kadaise buvo plačiai žinomas buržuazinėje Lietuvoje. Tai buvo liudnai išgarsėjęs vardas, kurį su prakeikimu tarė tiek valstiečiai, tiek ir darbininkai, vardas, su kuriuo buvo susiję tiek daug juodžiausių puslapių lietuvių tautos gyvenime.

Stambus dūokų pirklio, pralobusio iš tamsių sandėrių su dvarininkais, sūnus Krupavičius iš pat mažens buvo persisunkęs neapykanta darbo žmonėms. Jam įstojus į Seinų kunigų seminariją, ta jo neapykanta įgijo „idejinį“ pagrindą. Jo dvasinis tėvas buvo pralotas Antanavičius, Seinų vyskupijos administratorius ir vienas uoliausių caro tarnų, 1905 metais savo aplinkraštyje įsakęs tikintiesiems išdavinėti caro žvalgybai visus, kurie stoja prieš carę valdžią. Antras kleriko Krupavičiaus dvasinis tėvas ir ypatingas jo

S. KAUPAS

globėjas buvo žinomas kunigas — šnipas Olšauskas. Pradėjęs savo karjerą caro valdžios „oberpolicmeisteru“, kaip jį buvusio praminę Kauno darbininkai, kunigas Olšauskas ją vėliau baigė buržuazinėje Lietuvoje žvėrišku savo meiluzės Ustjanaukienes ir sūnaus Eduardo pasmaugimu. Iš šių dviejų sutanotų carizmo agentų klerikas Krupavičius mokėsi juodašimtinės politikos.

Krupavičius pasirodė uoliu mokiniu: netrukus jis pralenkė ir savo dvasinius tėvus.

1917 m. Krupavičius buvo atsідūręs Voroneže, kur jis buvo paskirtas lietuvių gimnazijos kapelionu. Jaunasis kunigas, persirengęs civiliai, tapo dažnai matoma figūra Voroneže: jį matė kontrevoliucinių padugnių demonstracijoje, jį matė daly-

vaujant pogromuose, kuriuos rusų dvasininkų samdiniai organizavo prieš darbininkus. Taip kunigas Krupavičius pradėjo savo politinę „veiklą“.

Greit sutanotam Voronežo pogromininkui teko skubiai išsinešdinti: Spalio revoliucija pergalingai žengė pirmyn, ir lietuviškiems, kaip ir rusiškiesiems, juodašimtininkams teko sprukti į visas puses. Krupavičius netrukus pasirodė Lietuvoje, kur kaizeriniai okupantai ir jų lietuviškieji tarnai jį priėmė išskėstomis rankomis. Jaunas kunigas — sutanotas juodašimtininkas greit tapo matoma figūra kaizerinėje „taryboje“, kurioje kunigai vaidino lemiamą vaidmenį.

Drauge su kitu klerikalų šulu Tumėnu kunigas Krupavičius 1918 m. pabaigoje smetoninės „tarybos“ pavedimu paruošė konstituciją, numačiusią įkurti Lietuvoje monarchiją. Nors Ru-

sijoje caro jau nebuvo, Krupavičius svajoto turėti Lietuvoje bent savo cariką.

Imperialistams numalšinus Lietuvoje Tarybų valdžią, Krupavičius pradėjo greit kilti. Lietuviškoji buržuazija, dar nespėjusi įsitvirtinti valdžioje, kurią ji „iškovoj“ užsienio kariuomenės durtuvais, tuo laikotarpiu pasinaudojo katalikų kunigija, kaip pagrindiniu savo politiniu įrankiu, nes dvasiškija, kaip labiausiai organizuota reakcinė pajėga, sudarė jos tvirtiausią ir patikimiausią politinę atramą. Kunigų partijoje, pasivadinusioje krikščionių demokratų partija, Krupavičius, kaip vienas uoliausių buržuazijos interesų gynyjas, greit iškilo į vadovaujančią vietą.

Krupavičius, kaip krikdėmų frakcijos lyderis, suvaidino vadovaujantį vaidmenį buržuazinių nacionalistų „steigiamajame seime“. Jis buvo pagrindinis autorius to seimo priimto buotinės „žemės reformos“ įstatymo, kurio tikslas buvo sustiprinti kaimo išnaudotojus. Savo „programinėje“ kalboje seime

1921 m. gegužės mėn. 7 Krupavičius atvirai pareiškė, kad jo „žemės reformos“ tikslas yra buožių sustiprinimas, kuri tvirtinęs socialinę atramą buržuazijos valdžiai Lietuvoje. „Mes žemės reformos keliu, pareiškė jis, — sukursim tvirtą valstybę pagrindą. Rusai reikalauja dvarininkais, ir mums reikėtų turėti panašus pagrindas iš jėgų ūkininkų (skaityk: buržuazijos) — S. K.) tarpo“. Buržuazijos tarnas, norėdamas pridėti buožių „žemės reformos“ būdį, skelbė seime, jog jis davaujas „krikščioniška taryba“, kuri tame darbe yra mums liarodis“. Ką reiškė praktiškai „krikščioniška taryba“, tas liaudies priešas patvirtino, kai jis reikalavo palikti dvarininkams, per amžius čiuplėčius Lietuvos valstiečių kraują, reikšmingas žemes bei dvarų turtą ir dar mokėti jiems pinigų už nusavinamas gamybinę už dvarininkais. Šiai dvarininkais gamybinę „pagrįsti“ Krupavičius paskelbė seime visus kaimo rekordus sumusius „pagrįsti“, kad dvarininkai

(iš skaitytojų laišku)

PAGEIDAUTINA SPAUDA AMBULATORIJOJE

Puikiai pasisekusi kelionė

Mokytojai su paskaitomis lankosi Kamajų valsčiaus „Kuokšiu“ kolūkyje. Pastaruoju metu čia atsilankęs Kamajėlių pradinės mokyklos mokytojas drg. Vasiliauskas Alfonsoas skaitė paskaitą antireliginę temą. Paskaitų kolkiečiai klausosi su dideliu įdomumu.

Pandėlio ambulatorijos laukiamajame visada galima rasti pliečių, atvykusių gydymosi reikalais. Būtų gerai, kad ir čia būtų galima atvykusiems žmonėms pasiskaityti laikraščius bei žurnalus, tačiau viso to čia nėra. Atrodo, kad ambulatorijos vedėjas gydytojas drg. Vaitoška,

susitaręs su apskritys Sveikatos apsaugos skyriumi, šį reikalą galėtų nosunkiai išspręsti. Tuo būtų patenkintas plačios apylinkės pandėliečių pageidavimas, turinčių reikalų su ambulatorija.

K. Kilauga

Veiksmatoji „šėla“ galima pasidaryti, o matoto atsargos vėsiap kaityti bei suteikti jam pasibaigę. Mato vienas darbininkas, kad nieko gero nebus, nežalo, vanduo užšalo, o nepersentaustai virškelyje tarp Jutintų ir Kamajų Panemunėlio „Tino“ fabriko sunkvežimio su linats net tris dienas „išlėto“. Atsitiko sekanti istorija.

Priešreikė vieną dieną fabriko sunkvežimius važiuoti į Dusetas linų. Fabriko direktorius „taupo“ ypač savo kišenės atžvilgiu. Sunkvežimio kurą „taupo“, be reikalo su mašina į železinkelio stotį važiuodamas arba vietos daktarui vietus darydamas. Įpylė drebančia iš taupumo ranka šoferiui dešetą litrų benzino į Dusetas nuražiuoti. Po ilgų derybų dar pusę litro pridėjo. „Kad ne užtrėks tokiam purvinam kely“, aiškina šoferis. „Niek, nieko“, ramina direktorius, „vis kaip nors“... Mašina ilgį Dusetų, „vis kaip nors“ nuvažiuo, o atgal 25 kilometre nuo Panemunėlio ir stop. Du darbininkai pasitiko prie sunkvežimio su linats, o vienas pasukom nurūko į artimiausią paštą, telegramas skubiausiai siunčia. Girdi, gerbiamas direktoriau, taip ir taip... ten ir ten... benzino nebėra. Tačiau direktorius tokiomis momentais nelabai spartus. „Vis kaip nors paspė—ne mažai vaikai“. O šoferis prie mašinos laukia, do. Laukia vieną dieną, laukia antrą, jau trečią telegramą į gyvybinę reikšmę gamybai ir Panemunėly siunčia, o pagaliau kaip nėra, taip nėra. Pašina šimto kilometrų negali gailau ne tik benzino baka, bet nuvažiuoti.

L. Vasaris

Mūsų medžiagos pėdsakais

„LAIKU ATSLIEPTI Į DARBO ŽMONIŲ LAIŠKUS“

„Tarybinio Rokiškio“ Nr. 125 (734) tilpo vedamasis straipsnis antrašte „Laiku atsliepti į darbo žmonių laiškus“, kuriame tarp kitko paminėta, kad Raguolių valsčiaus vykdomejame komitete dar nėra iki šiol įvestos pavyzdingos tvarkos su dirbančiųjų laiškais, netvarkingai vedama jų įskaita ir pavėluotai, nerimtai į juos atsiliepiama.

Pranešu, kad ši kritika yra teisinga. Esamos padėties pagerinimui, su valsčiaus vykdomejo komiteto darbuotojais buvo prarastas seminaras, kurio metu buvo nurodyta į kai kurių darbuotojų šaltą, biurokратиšką

elgimąsi su atvykusiais čia pliečiais, nekreipimą rimto dėmesio į jų užklaismus bei teisėtus reikalavimus, o valsčiaus vykdomejo komiteto pirmininkas drg. Kristukas ir sekretorė Čegytė įspėti laiku atsakinėti į dirbančiųjų laiškus, tinkamai atsinešti į jų pareiškimus.

Šiuo metu padėtis minimu reikalu pasikeitė iš pagrindų. Dabar valsčiaus vykdomejame komitete nėra neatsakytų laišku bei pareiškimų.

DEKSNYS, partijos Raguolių valsčiaus k-to sekretorius

„APIE VISKĄ IR APIE NIEKĄ“

Tokiu pavadinimu straipsnis buvo atspausdintas „Tarybinio Rokiškio“ Nr. 138 (747), kuriame buvo kritikuotas Rokiškio Miškų ūkio sienlaikraštis „Tarybinių girių aidas“ ir jo redakcija. Minimame straipsnyje buvo nurodyta, kad sienlaikraštyje „Tarybinių girių aidas“ dausiai esančių straipsnių turi gana daug paviršutiniškumo, apolitiškumo ir kitokių neigiamų reiškinų.

Pranešu, kad visa tai atitinka tikrovę. Esančiai padėčiai ištaisyti Miškų ūkyje šiomis dienomis buvo suauktas centro ir

giriininkų darbuotojų bei redkolegijų susirinkimas, kuriame buvo apsvarstyti straipsnyje iškelti neigiami reiškiniai, liečiant „Tarybinių girių aidą“ bei šio sienlaikraščio redkolegijos nepatenkinamą darbą. Susirinkimo dalyviai, aptarę būdus sienlaikraščio aktualumui bei kovingumui pakelti, įpareigojo „Tarybinių girių aidą“ redkolegiją padėti ištaisyti ir nedelsiant išleisti naują sienlaikraščio numerį, turinčią visais atžvilgiais.

BAKANAS, Rokiškio Miškų ūkio direktorius

GAMINAMOS ROGUTĖS

Artėjant žiemos sporto sezono, Rokiškio „Plūgo“ fabrikas pradėjo gaminti jaunesiems sporto mėgėjams geležines ro-

J. Lauraitis

Tarybinę spaudą platina sekantiems metams Aleksandra-vėlės valsčiaus „Sviesos“ kolūnio laiškanėšys A. Šajauka. Jis jau surinko įvairiems laikraščiams 40 prenumeratų. Drg. Šajauka ir toliau energingai tęsia spaudos platinimą.

A. Klevas

Kino teatras lankėsi iš Rokiškio Panemunio miestelyje. Čia buvo pademonstruotas filmas „Pasakojimas apie tikrąjį žmogų“. Filmą su dideliu susidomėjimu stebėjo miestelio darbo žmonės ir moksleiviai.

B. Adamonis

Paskaita apie ryškųjį skaitymą bei deklamavimo meną buvo suruošta Rokiškio II vidurinėje mokykloje. Paskaitą skaitytė literatūrij būrelis globėja mokyteja Pladienė. Po paskaitos epidėtas buvo parodyta Didžiojo Tėvynės karo, tadžių pasakos „Žydrasis kilimas“ ir Gogolio romano „Mirusios sesios“ vaizdų.

J. Dapkutė

Aktualus sienlaikraštis leidžiamas Pandėlio valsčiaus Raikėnų apylinkės vykd. komiteto būstinėje. Čia rašoma apie kolūnio „Naujoji vaga“ atsielkus laimėjimus, iškeliami darbo pirmūnai, teisingos kritikos susilaukia tie, kurie dėl savo apsielidimo prileidžia darbe trūkumus, ir kt.

J. Kuzminkis

pat yra ...darbininkai. Štai ką jis pažodžiui paskelbė: „steigiamajame seime: „Mes, krikščionys demokratai, darome išvadą, kurios ir laikysimės, būtent: darbo vaisius priklauso darbininkui... Bet iš antros pusės, kartu tokiu arba kitokiu būdu su išimtimis dirbo ir dvarininkas. Atitinkama dalis ir jam priklauso“. (Žiūr. „Steigiamojo seimo darbai“ I sesijos 81 posėdis, 66 psl.). „Atitinkama dalis“ dvarininkui — tai reiškė palikti feodalams geriausias žemes ir stambiausias jos plotus. Tai ir buvo Krupavičiaus „krikščioniškos etikos“ pagrindinis principas.

Pagal šią „krikščionišką etiką“ Krupavičius paliko jų ankstyvesiems šeiminiškams 2.868 dvarų centrus su geriausiomis žemėmis, nustatė dvarininkams milijoninius atlyginimus, o nusavintas galūlaikes, o ujujūkuriamis ne tik paskyrė gausią žemę ir aukštus išdamosius mokesčius, bet ir ppa be jėkios valstybinės pagos. Tokios „krikščioniškos“ politikos tikslas buvo pa-

statyti naujakurius į tokį padėtį, kad jie negalėtų savo žemėje įsitvirtinti. Krupavičius ir jo kompanija davė žemės naujakuriams tam, kad paslarielį, neturėdami kitos išeities, ją atiduotų buožėms. To belaukdami, jie naujakuriams net nedavė nuosavybės akty. Iki 1926 m. krikdemai davė žemės gavimo dokumentus tik 3.200 naujakurių.

Per visą krikščionių demokratų viespatavimo Lietuvoje laiką kunigas Krupavičius buvo tikras visų vyriausių šeiminkas, nors jis ministru pirmininku niekuomet nebuvo.

Už tai jis buvo pirmininkas krikdemų slaptųjų vidinių komitetų (trikomas ir šeškomas), kurie nustatė visą klerikalų vidus ir užsienio politiką. Krupavičiaus įsakymu dar 1921 m. buvo uždarytas Lietuvos profsąjungų centro biuras ir uždrausta visa darbinikiška spauda. Kai profsąjungų centro delegacija buvo nuvykusi pas tuometinį krašto apsaugos ministrą Žukauską protestuoti,

pastarasis jai atvirai atsakė: „Aš esu tik Žukauskas, o už manęs stovi kunigas Krupavičius“.

Krupavičius buvo organizatorius ir įkvėpėjas klerikalų suminizuoto antiliaudiško politinio režimo ir jų žvėriškų susidorojimų su darbo žmonių masėmis. Po Kauno bedarbių skerdynių, kurias „katalikiška“ policija surengė 1925 m. sausio 19 d., kunigas Krupavičius, laikydamasis savo senos „krikščioniškos etikos“, paskelbė seime: „Mes šaudėme ir šaudysime!“

Kai krikdemai 1926 metais pralaimėjo seimo rinkimus, Krupavičius pradėjo organizuoti fašistinį sąmokslą. Tuo pačiu metu atsikūrė s. mokslų pradėjo organizuoti grupę juodašimtinį karininkų, 1919 metų budelių, su generolu Plechavičium priedė. Krupavičius sudarė su Plechavičium bendrą frontą, priedė „žemaičių korikui“ pirmenybę. Įvykus fašistiniam perversmui, Krupavičius dėjo

visas pastangas, kad užtvirtintų naują budelių režimą, kuris neturėjo jokios atamos krašte. Tuo po perversmo jis tapo seimo pirmininko pavaduotoju

(pirmininku tapo buvęs krikdeminis prezidentas Stulginskis) ir organizavo Smetonos „išrinkimą“ Lietuvos prezidentu. Po to jis karštai pasveikino j naujai iškeptą fašistinį prezidentą, o Voldemaras, kaip rašė 1926 m. gruodžio 20 d. krikdemų organas „Rytas“, Smetonos ir Krupavičiaus „draugiškai suglaustas rankas suspaudė savąja ranka“. Taip kunigas Krupavičius ir jo partija pastatė fašistus prie valdžios Lietuvoje. Tai buvo logiškas rezultatas visos ankstyvesnės kapitalistų ir dvarininkų tarno — kunigo Krupavičiaus veiklos.

Fašizmui įsigalėjus Lietuvoje, kunigas Krupavičius laikė savo „krikščionišką misiją“ įvykdyta. Gavęs iš smetoninės valdžios stambi piniginių atlyginimą už jo neįkainuojamus patsavimus fašizmui, jis oficialiai

lial atsitraukė iš aktyvaus politinio gyvenimo, likdamas tuo pačiu metu uoliu smetoninių budelių diktatūros rėmėju.

Hitleriai okupavus Lietuvą, Krupavičiaus auklėtinis ir partijos draugas Ambrazevičius sudarė nacistinių pastumdėlių „vyriausybę“, o pats Krupavičius rašė hitleriniam satrapui Rentelnui laišką su padėka rudiesiems žmogėdroms už Lietuvos „išvadavimą“. Sutanotas liaudies priešas, kadaiše skelbė „Mes šaudėme ir šaudysime“, negalėjo nejausti gilios simpatijos Panerių budeliams.

Kunigas Krupavičius, buržuazinės Lietuvos klerikalinės reakcijos šulais, visa savo politinė veikla parodė, kaip ištikimai katalikų dvasiškijs tarnavo įsnaudotojų klasėms ir kaip ji mindžiojo ir engė jos neapkenčiamas darbo žmonių mases. Liaudies priešas Krupavičius, pasprukęs iš Lietuvos, neišvengs savo tautos teismo: liaudies ranka ji pasleks kur jis besislapstys.

Anglijos kompartijos pareiškimas

LONDONAS, XII. 17 d. (TASS). Anglijos kompartijos politinis komitetas paskelbė pareiškimą, kuriame sakoma:

„Anglų tautos gyvenimas ir laisvė yra pavojuje. Anglija praras paskutinius tautinės nepriklausomybės likučius ir taps karinė bazė, okupuota JAV kariuomenės, kurią turės išlaikyti anglų tauta. Tokie yra amerikietiško karo kurstytojų tikslai. Toks yra likimas, kuris laukia Anglijos dėl vyriausybės ir konservatorių politikos.

Pasirašiusi Atlanto paktą ir paprašiusi iš JAV karinės pagalbos, vyriausybė atsidūrė dabar prieš Amerikos reikalavimus, kad Anglija mokėtų už JAV kariuomenės išlaikymą ir aprūpinimą Anglijoje, kad gausi Amerikos karinė misija būtų prikomandiruota prie karo ministerijos, kad būtų įvesta dar griežtesnė kontrolė eksportui ir Rytų Europą ir kad Jungtinės Valstybės kontroliuotų ginklų ir aprangos siuntimą už Šiaurės Atlanto rajono ribų“.

Iki šiol tokios sąlygos būdavo primetamos tik okupuotai šaliai, nugalėtai karo metu. Jos atspindi JAV pasiryžimą susilpninti su jomis konkuruojančią Anglijos imperializmą, kuris, visiškai remdamas JAV rengimąsi karui ir vadydamas kolonijinį karą, mėgina pasiekti, kad būtų pakeistos kai kurios JAV sąlygos jo paties interesais. Jis seka jau prilmtu nutarimu perginkluoti Vakarų Vokietiją.

Mažiau kaip penkeriems metams praslinkus po karo prieš išsizmą pabaigos, Vakarų Vokietijoje vėl numatoma apginkluoti buvusius nacistus, nutraukti demontavimą ir skatinti stambuosius kapitalistus, užtikrinusius Hitlerio atėjimą į valdžią,

vystyti karinę pramonę. Tokia yra neseniai Montgomerio, Uiljamo Slimo ir Adenauerio padarytų pareiškimų reikšmė.

Visa tai rodo Anglijos — JAV pasirengimo karui ryžingumą ir spartumą. Įbauginti taikos gynėjų jėgų augimo, karo kurstytojai įnirtingai stengiasi prastumti savo karinius planus. Atėjo laikas sustabdyti šiuos bėpročius. Jeigu jie nebus sustabdyti tautos pasipriešinimo, jie parengs mūsų šaliai dar nematytą kraujo praliejimą ir kančias.

Jų politika veda į milžiniškas karo išlaidas, kurios, pasak parlamento nario Krosmeno, ateinančiais metais padidės 50 procentų, veda į skurdžiu darbo atlyginimu besiremiančios Vokietijos konkurencijos grėsmę Anglijos laivų statybos ir kitoms pramonės šakoms, į butų statybos, mokyklų statybos sumažinimą, į socialinių priemonių programos susiaurinimą, į puolimą prieš darbo atlyginimą ir į prekybos tarp Rytų ir Vakarų uždraudimą.

Visi tikrieji patriotai, visi taikos šalininkai, visi, kurie siekia pakelti gyvenimo lygį, turi dabar susijungti, kad padarytų galą šiai nusikalstamai politikai ir apgintų taiką, nacionalinę nepriklausomybę ir tautos gyvenimo lygį.

Nelieskite perginkluoti Vakarų Vokietiją! Atmeskite Atlanto paktą! Siekite, kad būtų evakuota visa JAV kariuomenė iš Amerikos bombonešiai iš Anglijos! Reikalaukite sunaikinti visas atominės bombas ir uždrausti jas gaminti! Reikalaukite baigti karą Malajuose ir Graikijoje! Stekite, kad karinės išlaidos būtų sumažintos 50 procentų! Reikalaukite sudaryti penkių valstybių Taikos paktą“.

„Tarybinio Rokiškio“

Paštas

Drg. B. Staltonis praneša, kad vis sparčiau vykdo miško ruošą Juodupės valsč. „Spindulio“ kolūkio valstiečiai. Pastaruoju metu čia ypač pagyvėjo medienos transportavimas į paskirties vietą. Statybinės miško medžiagos vežime dalyvauja kolūkiečiai drg. drg. Stankevičius, Kirstukas ir kt.

— Kontrolasistentų pasitobulinimo kursai, — rašo drg. A. Tuminas, — yra organizuoti prie Salų žemės ūkio mokyklos. Kursuose mokosi keliasdešimt kontrolasistentų. Jūs tanke ne tik Rokiškio, bet ir gretimų apskrčių kontrolasistentai.

Drg. N. Pupelytė praneša, kad radijo aparatą įsigijo Obelių valsč. Dačiūnų klubas — skaitykla (vedėjas drg. Danys P.). Klube — skaitykloje kolūkiečiai ne tik klausosi radijo pranešimų, bet čia dažnai jiems pravedamas garsinis laikraščių ir knygų skaitymas.

Apie miško ruošą, vykdomą Rokiškio valsčiaus Lenino vardo kolūkio valstiečių, rašo drg. Pr. Beržinis. Straipsnelio autorius pažymi, kad statybinę miško medžiagą ruošia 16 žmonių brigada, vadovaujama drg. Roščino.

Drg. V. Šalnius rašo, kad antireliginės paskaitos yra pravedamos Ragelių septynmetėje mokykloje. Jau buvo pravaistas visas ciklas šių paskaitų temomis: „Religijos kilmė ir jos klaidinė esmė“, „Religinių teiginių nemoksliskumas, žiūrint iš dialektinio materializmo pozicijų“, „Ar buvo Kristus?“ ir kt.

Anykščių „Valko“ artelė prieš laiką įvykdė penkmečio planą. Socialistinio lenktyniavimo pirmaunį tarpe pasižymi šie vaizdai: komjaunimo žmoginaitės, kurios taip pat įvykdė savo penkmetines užduotis ir dabar kasdien įvykdo normas 150 — 200 procentų kiekviena. Viena jos dirba viename formavimo ceche.

Nuotraukoje: seserys Žmoginaitės (iš kairės į dešinę): Marija, Elena, Ota, Valė. Viera apžiūri produkciją.

ELTA

Spaudos platinimo bare

Pagerinti spaudos platinimą Rokiškio valsčiuje

Neatidėliotina dabar kiekvieno partinio, komjaunimo ir tarybinio darbuotojo pareiga yra gerai pavesti spaudos platinimą apskrityje sekantiems metams, pasiekti, kad tarybinis spausdintas žodis 1950 metais pasiektų kiekvieną darbininką, valstietį ir inteligentą.

Tačiau eilė tarybinį darbuotojų blogai atsineša į šį svarbų darbą, ko pasėkoje spaudos platinimas eilėje valsčių yra žlugdomas.

Ypač blogai tarybinės spaudos platinimą organizuoja Rokiškio valsčiaus vadovai. Nors jau spaudos platinimo vajuos eina į pabaigą, tačiau šio valsčiaus atsakingieji darbuotojai (partijos valsčiaus k-to sekretoriaus drg. Timofejevas, vykd. k-to pirmininkas Garevniovas) visai nuošaly randasi nuo spaudos platinimo darbo, nekontroliuoja šiuo reikalu gausaus aktyvo, neskatina jo šiam darbu, ko pasėkoje šiame valsčiuje 1950 metams iki gruodžio mėn.

20 d. tėra surinkta vos 500 prenumeratų, tame tarpe „Tarybiniam Rokiškui“ — 120.

Užklausus valsčiaus vykd. k-to pirmininką drg. Garevniovą, kame yra spaudos platinimo žlugdomo priežastys, jis visai šalta atkerta, jog, girdi, tai jo nejaudina, nes spaudos platinimas pavestas drg. Aliochinui (partijos valsčiaus k-to propagandininkui).

Šitoks atsakymas visai nepateisina drg. Garevniovo, nes kiekvieno partinio ir tarybinio darbuotojo pareiga yra kuo aktyviau kovoti dėl tarybinės spaudos paskleidimo dirbančiųjų tarpe, o šiuo metu tarybinės spaudos platinimo sėkmingas pravedimas yra vienas iš svarbiausių uždavinių.

Seniai laikas Rokiškio valsčiaus vadovybei rimtai susirūpinti šiuo reikalu ir imtis veiksmingo ir sėkmingo tarybinės spaudos platinimo.

J. Valukas

Kolūkinė Latvija

Anna Sakse

(Tęsinys iš „T. R.“ Nr. 147 (756))

Rašytojai bendrai nemėgsta kalbėti skaičių kalba, tačiau būna skaičiai, kurie daugiau pasako už pačius poetiškausius žodžius. Skaičiai pasakoja, kad buržuazinėje Latvijoje pusė visos žemės buvo apdirbama samdinių rankomis, kurie metai po metų liejo savo prakaitą į svetimą lauką, augino ir piovė auksinius kviečius, patys gaudami karčią, kietą juodos duonos pluta, augino ir melžė svertimas karves, patys gaudami ašotėlį išrugų. Šie žmonės, glimė ir pragyvenę žymia savo gyvenimo dalį beteisiais vergais, atėjus Tarybų valdžiai sužinojo ir pajuto žmogaus vertę. Pirmu kartu uždirbta pasiliko jiems patiems. Neveltui kolūkiečiai drg. Roga („Nakotė“) motina apsišverė iš džiaugsmo, kada dukrė atsivėžė už savo 400 darbo dienų 5 tonas kviečių ir rugių ir daug kitų produktų, o be to dar 4.000 rublių pinigais — turtais, apie kurį buržuazinėje Latvijoje, dirbdami tryse, jie net pagalvoti nedrįsda.

linijui rūpesčiu siuntė jauniems kolūklams į pagalbą traktorius, automašinas, šienpiaves... Broliška kitų tarybinių respublikų pagalba ir bendras laisvas darbas ikvėpė tarybinės Latvijos kolūkiečius laimėjimams darbe. Daugelyje kolūkių susiorganizavo komjaunuolių — jaunųjų aukšto derliaus grandys, o „Nakotės“ kolūkio valstiečiai Artūrai Cikste suteiktas garbingas Socialistinio Darbo Didvyrio vardas už tai, kad jis su savo grandimi iš 12 ha surinko po 30,3 centnerio grūdų iš vieno hektaro. Darbo Didvyris! — tokiu tapti tegalima tik Tarybų Sąjungoje, tik socialistinėje santvarkoje.

Pirmųjų kolūkių darbo vaisiai — pereityjų metų pabaigoje jų buvo jau 800 — įvykdė persilaužimą valstiečio sieloje. Šių metų pavasarį prasidėjo masinis stojimas į kolektyvinius ūkius.

Vasario mėnesį aš gavau laišką iš mergaitės Olgos V., Salduos vidurinės mokyklos mokinės. Ji rašo: „Šiandien man patį džiaugsmingiausia diena. Atvažiuo mano tėvas iš kaimo. Kalbėjomės apie šį, apie tai, ir stalga jis pasakė: „Taip, dabar aš padaviau pareiškimą į kolektyvinį ūkį“. Pagalvokite, mano tėvas padavė pareiškimą į kolektyvinį ūkį, ir net pirmuo-

ju, ir dabar kalbina savo kaimynus!“

O vėliau pati mergaitė man rašo: „Dabar mūsų kolūkis „Zerna“ — pats geriausias valsčiuje... Mano tėvas taip pat nuširdžiai dirba kolektyvo laukuose, kaip kad anksčiau, savame sklype, ir labai pyksta, jei kas nors iš neatidomai ar nesugebėjimo paleika nenupiautą vagą. O mano mama su tokia pat meile glamonėja kolūkio verselį, kaip kad anksčiau savo „Britą“. Ir ne tik mano tėval tokie. Tokių jau daug...“

Tokių pavyzdžių šimtai ir tūkstančiai. Kolūkis, kuris anksčiau keldavo abejones savo naujumu, dabar tapo savu, artimu.

Mūsų kolūkiai dar jauni ir pergyvena daugelį organizacinių sunkumų. Vakarykštis samdinytis — bežemis, arba mažo sklypėlio savininkas tapo stambaus socialistinio ūkio vadovu, tapo brigadininku, grandininku. Čia yra apie ką pagalvoti! Žinoma, partija ir vyriausybė nepaliekia jų be pagalbos, visomis priemonėmis padeda įsisavinti tą patyrimą, kurį jau turi broliškųjų tarybinių respublikų kolūkiečiai. Steigiami kursai žemės ūkio artelių pirmininkams, brigadininkams, sąskaitininkams, leidžiama special literatūra, laikraščiai tiekvienais numeriais, yra taipina straipsniai apie kolūkių ir atsakymus į kolūkiečių klausimus. Kursuose kolūkių darbuotojai supažindini-

nami su naujausia agrotechnika, su Mičurino ir Lisenkos mokslu. Iš čia jie išsineša tas žinias, kurių pagalba su laiku mūsų praeityje daug nukentėjusi Latvija pavirs žydinčiu sodu.

Kolektyvizacija jau pirmais metais padėjo milžiniškam kultūros augimui kaime. Daugumas kolūkių turi savo bibliotekas, sukurtas šėjų — įmonių ir fabriku darbininkų — pagalba. Pirmaujantieji kolūkiai, kaip „Selijs“ Jekavpilio apskrityje, jau pasistatė savo klubus, tapusius valsčiaus kultūriniais centrais. Auga ir stiprėja kaimo ir miesto draugystė, kolūkiečių ir kultūros darbuotojų bendradarbiavimas. Daugelis kolūkių pavadinti rašytojų vardais — Rainio, Veidenbaumo, Andriejaus Upičio, Viliaus Lacio, Janio Sudrabkalnio, o daugelis — literatūrinų kūrinių pavadinimais — „Žalioji žemė“, „Audra“, „Į kalną“ ir kit. Šią vasarą Skriverės valsčiaus artelės „Žalioji žemė“ kolūkiečiai susitiko su savo krašto kilimo liaudies rašytoju Andrieju Upičiu. Tai buvo tikrai nuoširdus ir jaudinantis susitikimas. Romanas „Žalioji žemė“, įvertintas Stalinine premija — tai tos valsčiaus dalies istorija, kuri priklausė ponams Briviniams ir jiems panašiams, kur žemė sudrėkusi dabartinių kolūkiečių tėvų ir motinų prakaitu. Kolūkio „Žalioji žemė“ pirmininkas — moteris, drg. Veisberg; ji niekuo nepanaši į vargšę, pa-

laužtą Osichą. Tai žmogus, kuris surado savo vietą gyvenime, įsigijo pliečio vertę ir drąsia ranka veda savo kolūkį į suklestėjimą.

Tokį pat susitikimą surašė Jekavpilio apskrityje Lignų valsčiaus Janio Sudrabkalnio vardo artelės nariui su laudies poetu Sudrabkalniu. Čia buvo pravaistas poeto kūrybos vakaras su paskaita ir jo eilėraščių skaitymu, o pabaigai kolūkiečiai pasirodė su savo menine savi-veikia. Šiomis dienomis kolūkiečiai atsilankė pas Sudrabkalinį pasitarti, kaip geriau ir greičiau pašalinti kai kuriuos trūkumus jų ūkyje.

Mano gimtajame Lejasciemo valsčiuje šį pavasarį organizavosi kolūkis „Į kalną“. Viename iš susirinkimų mano gimtojo valsčiaus valstiečiai išrinko mano savo artelės garbės nariu. Jie reguliariai siunčia man atskaitas, tai yra pasakoja apie savo laimėjimus, apie trūkumus, atvažiuoja pasitarti. Savo laisvė kolūkiečiai rašo: „Mes ištikime, kad sąžiningai ir pasitikintys dirbdami, nepasiliksim pakalnėje, je, bet nesustabdomi kopsime kalną“.

Tas ištikinimas kelto, nurodyto bošėvikių partijos, Lenino Stalino tikrumu, veda į kalną jaunus Latvijos kolūkius. („Literaturnaja Gazeta“)

Už atsakingą redaktorių F. JANKAUSKAS